

Inhoud

Ten geleide 9

HOOFDSTUK I – *E. Witte*

De doorbraak van een burgerlijke parlementair-constitutionele staat
(1830-1848) 17

De revolutie van 1830 19

Het Nationaal Congres en de Grondwet 22

De militaire, diplomatieke en financiële aspecten van de consolidatie 27

Ontkrachting van het binnenlandse verzet tegen de nieuwe staat 30

De hoofdstromingen in de binnenlandse, postrevolutionaire politiek 33

De behartiging van de katholieke belangen 38

De sociaal-economische politiek 40

De rol van Leopold I 45

De liberale, antiklerikale oppositie 47

Het vroegsocialisme 51

De homogeen liberale regering van Rogier en Frère-Orban (1847) en de
revolutionaire gebeurtenissen van 1848 54

Taalvrijheid, verfransing en het verzet van de taalminnaren 57

HOOFDSTUK II – *E. Witte*

De triomf van het liberalisme (ca. 1850-1884) 61

Wijzigingen in de economische en sociale verhoudingen 62

Het liberale beleid op economisch en sociaal vlak 67

De arbeidersbeweging 74

Het sociale progressisme van de middenklasse 78

De liberale vrijdenkersbeweging en het antiklerikalisme 84

De strijd van het ultramontanisme tegen het liberalisme 88

De schooloorlog (1879-1884): een breekpunt in het klerikaal-antiklerikaal
conflict 93

Het kleinburgerlijke flamingantisme 95

HOOFDSTUK III – *E. Witte*

De burgerlijke democratie verruimd (1885-1918) 101

De economische en sociale grondslagen van de democratisering 101

De overgang van de arbeidersbeweging naar het sociaal-democratische kamp 106

De sociaal-democratische programmapunten in praktijk gebracht 111

De doorbraak van de christen-democratie 115

De democratisering van het stemrecht en het fenomeen van de sociaal-politieke integratie 119

De staatsinterventie in de sociale sector 125

De strijd om de boeren 130

De katholieke zuil versus het vrijzinnige kamp 133

Cultuurflamingantisme 137

Kolonialisme en militarisme 143

De invloed van de Eerste Wereldoorlog op de binnenlandse politiek 146

HOOFDSTUK IV – *J. Craeybeckx*

Van de Eerste Wereldoorlog tot de grote economische depressie 151

Het begin van het tijdvak van het enkelvoudig algemeen stemrecht: naar nieuwe politieke en sociale verhoudingen 151

De afspraken van Loppem (11 november 1918) en hun invloed op de verdere politieke evolutie 154

De regeringen en Koning Albert 159

De partijen 163

Pressiegroepen, patroons- en arbeiders organisaties, sociaal overleg en sociale wetgeving 173

Vlaams Beweging en taalwetten 180

De buitenlandse politiek tot 1936: het einde van de opgelegde neutraliteit en de 'politiek van de vrije handen' 186

HOOFDSTUK V – *J. Craeybeckx*

Van de grote depressie tot de Tweede Wereldoorlog 191

De korte regeerperiode van Leopold iii (1934-1940): het uitvoerende gezag in een kwetsbare parlementaire democratie 191

Het politieke bestel tijdens de crisis van de jaren dertig 193

Overleg versus sociaal conflict: de weg naar een aanvankelijk corporatistisch geïnspireerd sociaal pact 199

Rechtse stromingen in de verdeelde katholieke wereld 206

Belgisch en Vlaams fascisme vóór en tijdens de Tweede Wereldoorlog 210

Het einde van het collectieve veiligheidssysteem. De zelfstandigheidspolitiek en de Tweede Wereldoorlog	217
Bezetting, collaboratie en verzet	225

HOOFDSTUK VI – E. Witte

Tussen restauratie en vernieuwing (1944-1950)	231
---	-----

De politieke krachtsverhoudingen tijdens de bevrijdingsperiode	232
De economische wederopbouw en de versterking v.h. sociale overleg	241
De afrekening met uiterst-rechts en uiterst-links	245
De koningskwestie	251
De toetreding tot het westers blok	257

HOOFDSTUK VII – E. Witte

Conflicten en conflictbeheersing in de levensbeschouwelijke sfeer	263
---	-----

Schoolstrijd en Schoolpact (1950-1959)	264
Pluralisme, secularisering en 'sociaal-culturele katholiciteit'	270
Onderwijs en cultuur gecommunautariseerd	275
Ethische kwesties als politieke thema's	279

HOOFDSTUK VIII – A. Meynen

De economische en sociale politiek sinds de jaren vijftig	285
De organisatie van de economische expansie	287
De grote staking van 1960-1961	292
De economische politiek tijdens de jaren zestig	295
De uitbouw van het systeem van sociaal overleg	297
De heropleving van het arbeidersverzet en de Nieuwe Sociale Bewegingen (1968-1973)	304
De crisis van de crisisbeheersing (1974-1981)	311
1982: de doorbraak van het neoliberalisme	318
De neoliberale arbeidspolitiek (1982-1987)	325
Postreformisme, competitiviteit en participatief management (1988-1992)	330
Racisme en de 'nieuwe sociale kwestie'	338
Recessie, aarzelend herstel en legitimiteitscrisis (1991-1997)	347

HOOFDSTUK IX – E. Witte

Groeiende spanningen tussen de gemeenschappen en de totstandkoming van een gefederaliseerd België	355
---	-----

De hoofdcomponenten: de Vlaamse en Waalse Bewegingen	355
--	-----

De derde component: het probleem Brussel	364
In het verlengde van de taalwetgevingsstrategie: de taalgrensafbakening (1962), het taalcompromis van Hertoginnedal (1963) en de Leuvense kwestie (1968)	369
Het federalisme wint veld: de staatshervormingen van 1970 en 1980	371
Voeren en de Brusselse rand: hefbomen bij de totstandkoming van de gefederaliseerde staat (1988)	375
Het Sint-Michielsakkoord 1993: het sluitstuk?	380

HOOFDSTUK X – *J. Craeybeckx, A. Meynen*

De dekolonisatie, de betrekkingen met Zaïre-Congo en de buitenlandse politiek	385
---	-----

De dekolonisatie van Belgisch-Congo (1960)	385
--	-----

De Belgisch-Zaïrese betrekkingen	387
----------------------------------	-----

België in de NAVO	391
-------------------	-----

België en Europa	396
------------------	-----

HOOFDSTUK XI – *E. Witte*

De basismechanismen van het naoorlogse en hedendaagse politieke bestel	401
--	-----

De pacificatiedemocratie	401
--------------------------	-----

Partijen en verkiezingen	406
--------------------------	-----

Gewijzigde verhoudingen in en tussen de wetgevende en uitvoerende machten	413
---	-----

Gerecht en politiek	419
---------------------	-----

De plaats van de monarchie	421
----------------------------	-----

Media en politiek	423
-------------------	-----

Een federalisme 'sui generis'	428
-------------------------------	-----

BIJLAGE I – Electorale verhoudingen 1847-1987

Samenstelling van de verschillende vertegenwoordigende organen in het gefederaliseerde België (1995-)	437
---	-----

BIJLAGE 2 – Chronologisch overzicht van de regeringen sinds 1830

Bibliografie	445
--------------	-----

Lijst van afkortingen	465
-----------------------	-----

Personenregister	469
------------------	-----

Zakenregister	473
---------------	-----

Personenregister

A

Acker, A. Van, 233, 240-243, 250-252, 255, 268, 288
 Albert I, 15, 147, 152, 155-156, 158-162, 180, 184-187, 192, 197, 217, 219
 Albert II, 349, 423
 Anciaux, 410
 Anethan, J. d', 62, 70, 83, 90
 Anseele, E., 108, 112, 155, 169, 183

B

Babeuf, G., 51
 Baels, L., 224, 251
 Baets, D. De, 99
 Bakoënin, M., 77
 Bara, J., 84, 88
 Bartels, A., 30
 Beernaert, A., 120, 125-126, 144
 Beers, J. Van, 99
 Bekaert, L. A., 154, 175
 Bertrand, L., 108
 Beuckelaere, A. De, 148
 Bissing, M.F. von, 153, 180
 Boeynants, P. Vanden, 296, 308
 Boëll, G., 63
 Borginon, H., 148, 210-211
 Borms, A., 184
 Boudewijn I, 10, 15, 253-254, 281-282, 386-387, 389, 421-423
 Bovesse, Fr., 196, 216
 Brandt, W., 392
 Brismée, D., 75
 Broqueville, Ch. de, 114, 126, 146-147, 160-162, 187
 Brouckère, H. de, 61, 114, 168

Brouckère, L. de, 114, 168
 Buisseret, A., 185, 386
 Buls, Ch., 99

C

Calewaert, W., 281
 Capart, 376
 Cardijn, J., 179
 Carton de Wiart, H., 119, 155, 161
 Cauwelaert, F. Van, 140, 149, 161, 208
 Churchill, W., 239
 Claes, W., 317, 332, 395, 413
 Clercq, S. De, 209-210, 213, 324
 Clercq, W. De, 296, 308, 324
 Cockerill, J., 62
 Coenen, F., 77
 Coens, D., 276
 Coëme, G., 395, 413
 Coghen, J., 43, 47
 Collard, L., 268, 271
 Collin, F., 221
 Conscience, H., 59
 Cools, A., 353, 409, 420
 Coomans, J. B., 83
 Coppée, E., 63, 104, 289
 Coremans, E., 99, 140-141
 Coucke, J., 98
 Coulon, N., 75
 Crokaert, P., 166, 169, 216
 Croo, H. De, 315

D

Daens, A., 118-119, 183, 352
 Darwin, Ch., 85
 David, J.-B., 60

Debunne, G., 309, 315
 Decker, P. De, 61, 86-88, 96
 Defuisseaux, A., 107-108
 Degrelle, L., 162, 166, 169, 207, 213,
 215-216
 Dehaene, J.-L., 348, 377, 381, 417
 Dehousse, J.-M., 185, 409
 Delacroix, L., 155, 160-161
 Delcroix, L., 413
 Denis, H., 75, 77
 Deschamp, A., 83
 Deschamps, P., 83, 93
 Destrée, J., 166, 184
 Devaux, P., 48
 Devèze, A., 161-162, 171-172, 217
 Dosfel, L., 139
 Ducpétiaux, E., 30
 Duvieusart, J., 254-256

E

Elias, H., 210-211, 213-214
 Elisabeth, Koningin, 223
 Elslande, R. Van, 236
 Empain, E., 63, 102-103, 160, 174, 289
 Engels, Fr., 55, 185
 Erskine, 239, 250
 Extergem, J. Van, 170, 198
 Eyskens, G., 202, 209, 244, 269, 292,
 371, 416
 Eyskens, M., 390

F

Faider, Ch., 87
 Falkenhausen, A. von, 225
 Féron, E., 88
 Fournier, Ch., 52
 Franciscus Xaverius, 89
 Franck, L., 149
 Francqui, E., 155, 160-161, 173
 Fredericq, P., 149
 Frère-Orban, W., 48, 54, 61-62, 70
 Fuss, H., 200

G

Galle, M., 375
 Galopin, A., 214, 221
 Gamond, I. de, 122
 Gaulle, Ch. de, 392

Geens, G., 315, 374
 Gendebien, A., 30
 George VI, Koning, 220
 Gerrits, L., 99
 Gevaert, L., 138, 154
 Geyter, J. De, 97, 99
 Gérard, M.-L., 160, 202, 221
 Goblet, J.A., 37
 Goethals, P., 98
 Gol, J., 328, 339, 363, 410
 Grammens, F., 186
 Gravez, T., 92
 Greef, G. De, 75
 Gutt, C., 160, 220, 241

H

Hammarskjöld, D., 388
 Hansenne, M., 328
 Happart, J., 375-377, 409
 Harmel, P., 236, 266, 268-269, 371, 392-
 393
 Helleputte, J., 116, 119, 126, 132
 Hemelrijck, M. Van, 386
 Heremans, J.-P., 99
 Herman, F., 313
 Hersant, R., 424
 Heyman, H., 163-164, 203
 Heymans, P., 205
 Himmler, H., 212-213
 Hins, E., 75, 77
 Hitler, A., 193, 210-213, 215-217, 219-
 220, 223, 225, 251
 Hoornaert, P., 185
 Hoste, J. Jr., 173, 182
 Houben, R., 236
 Houthuys, J., 275
 Houtte, J. Van, 391
 Humbeeck, P. Van, 62, 93, 135-136
 Humblet, A., 315
 Huysmans, C., 141, 147, 149, 161, 167,
 169, 182-184, 198, 220, 234, 241
 Hymans, P., 114, 147, 161, 172, 187,
 190, 217

J

Jacquemotte, J., 167, 170
 Jadot, J., 173
 Janson, P.E., 88, 110, 155, 172
 Janssen, A.E., 289

Jaspar, H., 155, 159-161, 184

Jottrand, L., 30

K

Karel, keizer, 215

Karel, prins, 239

Kasavubu, J., 386-388

Kats, Jacob, 53

Keynes, J.M., 201

L

Laet, J. De, 99

Lahaut, J., 254, 257

Lallemand, 281

Langrand-Dumonceau, A., 63-64

Lebeau, J., 37-38, 48

Leburton, E., 276, 372

Leemans, V., 209, 226

Lefèvre, Th., 236, 269, 271, 295-296,
369, 371, 429

Lenin, W.I., 166, 170

Leo XIII, 92, 116, 118

Leopold I, 15, 28, 30-32, 34, 36-38, 45-
47, 54, 57, 61, 81, 162

Leopold II, 15, 81-82, 103, 135, 144-146

Leopold III, 12, 15, 152, 159, 168, 187,
191, 193, 197, 202, 217-220, 222-224,
228, 239, 251-254, 256-257, 421

Leopold van Saksen-Coburg, zie Leopold I

Lepaffe, J., 375

Lilar, 386

Lumumba, P., 386-389

M

Mac Leod, J., 142

Maere, A. De, 99

Mahieu, 198

Major, L., 233, 250, 290, 309

Malou, J., 62, 70, 83

Man, H. De, 49, 113-114, 120, 122, 160-
161, 167, 169, 198, 200-204, 209,
221, 233, 267, 293, 351

Marie-José, 223

Maritain, J., 236

Marshall, G., 250-251, 258-259, 396

Martens, A., 196

Martens, W., 196-197, 276, 317, 325-
326, 330, 346, 373-375, 390, 416-417

Martens, 196-197, 317, 325-326, 330,
346, 373, 375, 390, 416-417

Marx, K., 52, 55, 168

Mathot, G., 413

Maurras, C., 165, 215

Meenen, P. Van, 30

Meeûs, F. De, 47

Mellaerts, J.F., 132

Mercier, D., 135, 156, 161, 163, 165

Michielsens, L., 281

Mobutu, J., 388-391

Moens, W., 215

Montalembert, Ch. de, 90

Montpellier, T. de, 92

Motz, R., 172

Mounier, E., 236

Moyersoen, L., 235

Moyson, E., 77, 96, 352

Muelenaere, F.A. de, 37

Mussolini, B., 165, 215, 217

N

Napoleon III, 71, 81

Nemours, hertog van, 25

Neuray, F., 187

Neuray, 187

Nolf, P., 172

Nols, R., 370

Nothomb, A., 83

Nothomb, C.F., 376

Nothomb, J.B., 83

Nothomb, P., 165-166, 187

O

Oranje, prins van, 22, 31

Ostaijen, P. Van, 183

Otlet, E., 63, 102

Overstraeten, R. Van, 219

Overstraeten, W. Van, 170

P

Paepe, C. De, 75, 77

Peereboom, E. Van de, 121

Peers, W., 281

Peirens, W., 275

Pellerin, J., 75

Perin, C., 116

Perin, F., 363

Philippart, S., 63, 72

Picard, L., 165

Pierlot, H., 171, 197, 219-221, 239

Pillecyn, F. De, 148

Pirenne, J., 253

Pius IX, 92

- Pius XI, 179
 Pius XII, 214
 Potter, De, 30
 Pottier, A., 116
 Pouillet, Pr, 124, 135, 152, 158, 164, 171, 189
- R
- Raet, L. De, 139, 142, 154
 Reeck, H. Van den, 183
 Reeder, E., 225
 Renard, A., 205, 227, 290, 294-295, 362
 Renkin, J., 119, 126
 Rijswijck, Th. Van, 59, 99
 Rodenbach, A., 98
 Roey, E. Van, 207, 216, 224, 293
 Rogier, Ch., 37-38, 44, 54, 56, 61, 70, 81-82, 86, 88, 97
 Rolin, 168, 218
 Romsée, G., 210, 212, 226
 Rooses, M., 139, 142
 Roosevelt, F.D.:, 201
 Rothschild, 29-30
- S
- Saeger, J. D, 236
 Saint-Simon, C.H. de, 51
 Saksen-Coburg, 25
 Sap, A., 206-207
 Schollaert, F.:, 132, 135
 Schuind, G., 226
 Schuman, R., 396
 Segers, P. W., 166, 417
 Severen, J. Van, 183, 215
 Smet de Naeyer, P.J. de, 122, 126
 Snieders, A.:, 98
 Solvay, E., 63, 102, 105, 147, 173-174
 Spaak, P.-H., 168, 196, 198, 201, 218-220, 234, 238, 244, 252-253, 261, 388, 417
 Spinoy, A., 233
 Spitaels, G., 413
 Stalin, J., 196
 Stillemans, A., 118
- T
- Terwagne, M., 166
 Tesch, V., 63, 103
 Theunis, G., 160-161
 Theux, B.T. de, 38, 43, 45-47, 51
 Thone, G., 185
- Tindemans, L., 372-373, 393, 395, 416
 Tito, J.B., 259
 Tollenaere, R. De, 210
 Truffaut, G., 185
 Tsjombe, M., 387-388
- V
- Van den Bossche, L., 278, 346
 Van Rossem, J.-P., 427
 Vanaudenhove, O., 271
 Vandenbroecke, F., 413
 Vanderkindere, L., 99
 Vanderpoorten, A., 173
 Vandervelde, E., 111-112, 145, 147, 166-168, 184, 187, 200, 218-219
 Verhaegen, A., 116, 118-119
 Verhaegen, Th., 48-49
 Verhofstadt, G., 271, 405, 410
 Verhulst, A., 276
 Vermeylen, A., 139, 149, 198
 Vermeylen, P., 149, 417
 Verroken, J., 370
 Verschaeve, C., 214
 Victoria van Groot-Britannië, 45
 Vigne, J.O. De, 99
 Vincentius a Paulo, 89
 Vleeschauwer, A. De, 220, 222
 Vliebergh, J.E., 139
 Vos, Herman, 36, 181, 183, 198, 206, 210
 Vriendt, J. De, 141
 Vuylsteke, J., 97, 99
 Vyvere, A. Van de, 162
- W
- Watt, J., 42
 Wauters, J., 176
 Weyer, S. Van de, 38, 40
 Wiele, J. Van de, 212
 Wiele, Van de, 212
 Wilhelmina, Koningin 220
 Willem I, 11, 17-20, 22-23, 27-29, 31-33, 35, 39, 58
 Willems, J.F., 59
 Wilson, W., 181
 Winter, E. De, 226
 Woeste, C., 68, 118, 155, 163
- Z
- Zeeland, P. Van, 194, 196-197, 202, 207

Zakenregister

A

- Abako-partij, 386
- Abwehr, 211
- Action Française, 165
- Affranchissement, 1', 76
- Agir, 341, 412
- Algemeen Belgisch Vakverbond, , 234-235, 250-252, 289-290, 294-295, 309, 315-316, 320, 337, 362
- Algemeen Belgisch Vakverbond, Coördinatiecomité van de Waalse gewestelijke afdelingen van het, 294
- Algemeen Christelijk Vakverbond, 117, 164, 175, 178-179, 195, 200-201, 203-204, 206, 290, 292, 294, 309, 315-316, 320, 329, 337
- Algemeen Christelijk Verbond van Werkgevers, 175, 204
- Algemeen Christelijk Werkersverbond, 163-164, 166, 178-179, 195, 202-203, 206-209, 236, 317, 331
- Algemeen Katholiek Vlaams Burgersverbond, 208-209
- Algemeen Verbond ter Bevordering van het Officieel Onderwijs, 268
- Algemene Centrale, 268, 290, 293
- Algemene Centrale der Openbare Diensten, 268, 293
- Algemene Raad van de Katholieke Unie, 164
- Algemene Spaar- en Lijfrentekas, 71, 125, 174, 304
- Algemene SS, 212
- Algemene Vlaamse SS, 212
- Alliance, 1', 49-50
- Alliance Agricole, 164
- Amis de l'Exploité, 170
- Anders gaan leven, 272, 395, 411, 414
- Anti-Egmontcomité, 373
- Anti-oorlogsliga, 200
- Anti-Socialistische Werkliedenbond, 118
- Anti-terroristische Gemengde Groep, 327
- Antwerpse Nederduitse Bond, 98, 140
- Arbeiderskamer, 108
- Arbitragehof, 278, 374-376, 380
- Association Catholique de la Jeunesse, 166
- Association de la démocratie militante, 76
- Association des Patrons et Ingénieurs Catholiques, 175
- Association démocratique, 55
- Association pour la réforme électorale, 83
- Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, 277
- Bank van de Arbeid, 169, 183, 207
- Bankcommissie, 202
- Bedrijfsraden, 244, 303
- Belgisch Vakverbond, 175, 234
- Belgische katholieke Kerk, 95
- Belgische Katholieke Unie, 163
- Belgische Kerk, 34-35
- Belgische Radio en Televisie, 371, 425
- Belgische Socialistische Partij, 234, 240, 250-253, 290, 294-295, 299, 316, 359, 391
- Belgische Werkliedenpartij, 108, 110, 112-115, 118-119, 121-122, 130, 132-

- 133, 136, 141, 145, 147, 149, 152, 157, 163, 167-172, 177-178, 181, 189, 194-196, 198, 200-205, 221, 232, 234
- Benelux, 396
- Bijzonder Tijdelijk Kader, 317
- Blauwe Leeuwen, 366
- Blauwvoeterij, 98
- Blok der Katholieken, 208
- Boerenbond, 117, 132, 164, 175, 207-208, 266
- Bond der Belgische Katholieke Werkmanskringen, 92
- Bond van Katholieke Kringen, 90
- Brabantse Socialistische Partij, 108
- Bureau voor Economische Programmatie, 292, 303
- C
- Cellules Communistes Combattantes, 327
- Centraal Bureau van het Katholiek Onderwijs, 164
- Centrale Europese Bank, 398
- Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, 303, 332
- Centrale voor Arbeidersopvoeding, 167
- Centrale Vrijzinnige Raad, 273
- Centre d'Action Laïque, 273
- Centre Politique des Indépendants et Cadres Chrétiens, 321
- Cercle du Libre Examen, 229
- Charismatische Vernieuwingsbeweging, 422
- Chevaliers du Travail, 112
- Christelijke Federatie van de Middenstand, 164
- Christelijke Volkspartij, 118, 208, 236-237, 240-241, 252-257, 263, 275-279, 281-282, 291, 294-295, 321-322, 325, 356, 358-359, 361, 370, 372-373, 375, 377, 393, 406, 409-410, 413-414, 418, 433
- Christelijke Volksunie, 356
- Christene Volkspartij, 183
- Christus Rex, 166
- College ter Bestrijding van het Terrorisme, 327
- Comité Central Industriel, 175
- Commissie van de Arbeid, 125
- Commission for Relief in Belgium, 173
- Communistische Internationale, 196
- Congo Reform Association, 145
- Congressen van Luik, 116
- Constituante, 23, 30
- CSC, 316
- Cultuurpactcommissie, 276
- Cultuurraden, 198, 276, 372, 425
- D
- Davidsfonds, 98, 198, 206, 266, 357-358, 361
- Democratisch Blok, 164
- Deutsch-Vlämische Arbeitsgemeinschaft, 212
- Dolle Mina, 280
- Doorbraak, 275
- E
- Ecolo, 395, 411
- Eenheidssyndicaat, 227
- Entreprise et Société, 322
- Euromarkt, 396
- Europees Monetair Stelsel, 398
- Europees Muntstelsel, 397
- Europese Economische Gemeenschap, 297, 385, 396
- Europese Gemeenschap,
- Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, 396
- Europese Muntunie, 380
- Europese Politieke Samenwerking, 399
- F
- Fabriekswacht, 213
- Federatie van katholieke kringen en conservatieve verenigingen, 90
- Fédération des Associations et des Cercles, 163
- Financière Intermills, 313
- Fonds voor Industriële Vernieuwing, 317-318
- Force Publique, 222, 386
- Franse Gemeenschapsraad, 374, 382, 432
- Franstalige Gemeenschapsraad, 381
- Front de la Jeunesse, 322
- Front de Libération Nationale du Congo, 389

Front des Francophones, 272, 281, 367-368, 370-373, 401, 410, 414, 428
 Front démocratique des Francophones, 367
 Front National, 341, 412
 Frontbeweging, 148-149, 180
 Frontpartij, 181, 183, 189, 210

G

Geheim Leger, 228
 Gemeenschappelijke Actie, 251, 272, 290
 Gemeenschapsraad, 374, 381-382, 432
 Gemeentekrediet, 71
 Gestapo, 212
 Gewestelijke Economische Raden, 303, 372
 Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen, 303, 372
 Gewestraad, 372-374, 381-382
 Groenen, 281, 405
 Groep-G, 229

H

Help U Zelve, 172
 Hitler-Jeugd Vlaanderen, 212
 Hogeschoolcommissie, Eerste, 142
 Hogeschoolcommissie, Tweede, 142
 Humanistisch Verbond, 272

I

IJzerbedevaart, 181
 Inquiry Commission, 145
 Institut Solvay, 173
 Internationaal Werkliedenverbond, 76
 Internationale, Derde, 170
 Internationale, Eerste, 76-78, 106, 108, 143
 Internationale, Eerste Belgische afdeling van de, 76, 78
 Internationale, Eerste Centrale Raad van de, 77-78
 Internationale, Tweede, 115, 141, 167, 170, 385
 Internationale, Vierde, 171
 Internationale Brigaden, 227

J

Jeune Droite, 83
 Jeune Europe, 387
 Jeune Garde Socialiste, 170
 Jeunesse Ouvrière Chrétienne, 166, 179

K

Kabinet des Konings, 32
 Katholiek Blok, 118, 195, 202
 Katholiek Verbond van België, 163
 Katholiek Vlaams Verbond, 163
 Katholieke Actie, 179, 207-208, 214, 216
 Katholieke Arbeidersjeugd, 164, 179
 Katholieke Partij, 83, 90, 94-95, 98, 114-115, 117-119, 128, 130-131, 134, 157-158, 161, 163, 166, 171, 178, 181, 192, 195, 198, 208, 211, 231, 235, 237, 246, 249, 253, 430
 Katholieke Studenten Actie, 179
 Katholieke Unie, 157-158, 163-165, 171, 195, 202, 206-207, 209
 Katholieke Universiteit van Leuven, 40
 Katholieke Verenigingen en Kringen, 163
 Katholieke Vlaamse Landsbond, 165, 208
 Katholieke Vlaamse Studentenbeweging, 179
 Katholieke Vlaamse Volkspartij, 208
 Kolendirectorium, 296
 Kommunistische Partij van België, 196, 198, 232-233, 240, 249-251, 253-254, 259, 261, 391, 401
 Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde, 196
 Kriegsmarine, 213
 Krijgsraden, 246

L

Landdagen, 98
 Landelijk Vlaams Algemeen Christelijk Verbond van Werkgevers, 204
 Landsbond der Christelijke Mutualiteiten, 164
 Leger van België, 228
 Légion Nationale, 185

Liberaal Vlaams Verbond, 141, 172, 183, 268, 359
 Liberale Congres, 49, 55, 86, 171
 Liberale Jonge Wacht, 172
 Liberale Partij, 54, 57, 61, 84, 87, 94, 97, 107, 114, 121-122, 157, 160-161, 169, 171-173, 182-183, 240, 271, 356, 359, 363, 410-411
 Liberale Vakbonden, Nationale Centrale der, 172
 Liberale Vlaamse Bonden, 98
 Liberale Volksbond, 141
 Libre Pensée, la, 87
 Ligue de l'Enseignement, 171, 268
 Ligue de la Réforme Electorale, 108
 Links, 118, 161, 167, 183, 191, 195, 206-207, 216, 227, 229, 232-233, 239, 241, 249, 256, 290, 362, 408, 416
 Londense Conferentie, 27

M

Maison du Peuple, 112
 Marie Mineur, 280
 Meeting, 99
 Meetingpartij, 82-83, 97
 Militärverwaltung, 204, 211-213, 215, 221, 223, 225-226
 Mouvement National Congolais, 386
 Mouvement Ouvrier Chrétien, 164, 178, 272
 Mouvement Populaire Wallon, 295, 362
 Mouvement Syndical Unifié, 205

N

Nationaal Comité voor Economische Expansie, 292, 303
 Nationaal Comité voor Hulp en Voedingsmiddelen, 147, 173, 176
 Nationaal Comité voor Vrijheid en Democratie, 269
 Nationaal Congres, 17, 22-23, 30, 34, 46
 Nationaal Crisisfonds, 176
 Nationaal Instituut voor de Statistiek, 306
 Nationaal Legioen, 211
 Nationaal Secretariaat van het Katholiek Onderwijs, 270
 Nationaal Socialistische Jeugd in Vlaanderen, 212

Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten, 113
 Nationale Arbeidsconferentie, 194, 303
 Nationale Arbeidsraad, 303, 328
 Nationale Bank van België, 69, 244
 Nationale Centrale, 117, 172
 Nationale Commissie voor Ethische Problemen, 281
 Nationale Conferentie van de Arbeid, 241
 Nationale Dienst voor Economisch Herstel, 202
 Nationale Investeringsmaatschappij, 296
 Nationale Koninklijke Beweging, 228
 Nationale Liga der Christelijke Arbeiders, 164
 Nationale Maatschappij voor Herstructurering van de Textiel en de Confectie, 318
 Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, 174, 244
 Nationale Raad van de Steenkolenmijnen, 296
 Nationale Unie voor het Herstel van de Grieven, 94
 Nederduitse Bond, 97-98, 140
 Nederlandse Cultuurcommissie, 373
 Nieuwe Sociale Bewegingen, 304, 307-309, 321, 343, 347, 411, 413, 420, 423, 430
 Noordatlantische Verdragsorganisatie, 391
 Nouvel Europe Magazine-clubs, 322

O

Onafhankelijkheidsfront, 227-228, 232
 Ondernemingsraden, 244, 310
 Openbare Onderstand, 176
 Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, 258
 Organisation Todt, 213
 Oslogroep, 219

P

Pact van Warschau, 391
 Paritaire comités, 302
 Paritaire Nijverheids- en Arbeidsraden, 125
 Parti Catholique Social, 208

- Parti communiste, 170
- Parti Social Chrétien, , 208, 217, 275-277, 281-282, 321-322, 327, 367, 370, 373, 376-377, 410, 433
- Parti Socialiste Belge, 234, 362, 367
- Parti Socialiste, 108, 234, 325, 330, 352, 359, 363, 367, 372-373, 375, 377, 381, 408-411, 413, 418
- Parti Socialiste Républicain, 108
- Partij van de Arbeid, 411
- Partij voor Vrijheid en Vooruitgang, 277, 322, 325, 359, 410, 413
- Partizanen, 227, 250
- Peuple, Le, 76-77, 112, 170, 252, 424
- Planbureau, 303
- posa-eenheden, 327
- Prévoyance Sociale, 113
- Pro Vita, 280
- Progrès, le, 112
- R
- Raad van State, 375-376
- Raad van Vlaanderen, 148, 180
- Radio-Télévision Belge Française, 426
- Radio-Télévision Belge, 371, 425
- Rassemblement Wallon, 272, 362-363, 367, 371-372, 410, 414, 362
- Respect voor Arbeid en Democratie, 322
- Rex, 162, 166, 169, 191-193, 195, 206-208, 216, 218, 225, 239, 249
- Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, 327
- Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid, 242
- Rijksuniversiteit van Gent, 66, 94, 142, 153
- Rijkswacht, 73, 213, 226, 250, 254, 293, 296, 308, 327, 420
- Rode Leeuwen, 366
- S
- Sabena, 391
- Schoolpactcommissie, 270, 277
- Scild en Vriend, 97
- Sociaal Economische Raden, 338
- Sociaal Impulsfonds, 347
- Sociale en Economische Conferentie, 303
- Sociale Hogeschool te Heverlee, 179
- Socialistische Arbeiderspartij, 411
- Socialistische Gemeenschappelijke Actie, 290
- Socialistische Partij, 108, 122, 178, 191, 232, 234, 271, 275, 277, 325, 330, 290, 356, 359, 361-362, 373, 377, 379, 389, 395, 406, 408-410, 413-414
- Solidaires, les, 76
- Solidarité et Participation, 275
- SS, 212-214, 216, 225-226
- SS-Stormbrigade Wallonië, 213
- Staatsveiligheid, 246, 420
- START, 398
- Staten-Generaal, 19
- Stichting Technologie Vlaanderen, 338
- Studiecentrum tot Hervorming van de Staat, 197-198
- Sturmbrigade, 213
- Supreme Headquarters Allied Powers in Europe, 392-393
- Supreme Headquarters of the Allied Expeditionary Forces, 238
- Syndicaat van de bedienden, 170
- Syndicale Commissie, 113, 175, 177-179, 194, 200, 204-205
- Syndicale Strijdcomités, 227
- T
- Tewerkstellingsconferentie, 310
- U
- Unie, 94
- Unie van Hand- en Geestesarbeiders, 221
- Unie van Vrijzinnige Verenigingen, 272
- Union Démocratique Belge, 235
- Union Démocratique pour le Respect du Travail, 322
- Union pour la défense de la langue française à l'Université de Gand, 142
- Université Catholique de Louvain, 370
- Université libre de Bruxelles, 87, 195, 371
- V
- Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, 276

- Vaticaan, 27, 36-37, 88-89
 Verbond der Belgische Ondernemingen, 175, 298
 Verbond van Belgische Ondernemers, 298
 Verbond van Coöperaties, 164
 Verbond van de Belgische Nijverheid, 292
 Verbond van Dietse Nationaal Solidaristen, 215
 Verdrag van Maastricht, 351, 395, 398-399
 Verenigde Feministische Partij, 414
 Verenigde Naties, 258-261, 387-388
 Vereniging van Socialistisch Oerwispersoneel, 268
 Vereniging van Vlaamse Oudstrijders, 183
 Vermeylenfonds, 357-358, 361
 vev, 154, 175, 206, 297, 322
 Vlaams Actie Comité voor Brussel en de Taalgrens, 358
 Vlaams Blok, 195, 341, 343, 345, 348, 352, 360-361, 364, 373, 411-412
 Vlaams Economisch Verbond, 138, 154, 175, 297, 359
 Vlaams Front, 181, 183
 Vlaams Handelsverbond, 138, 175
 Vlaams Legioen, 212
 Vlaams Liberaal Verbond, 173
 Vlaams Nationaal Verbond, 166, 191-193, 195, 198, 206-207, 209-216, 218, 239, 249, 358, 360
 Vlaams-Nationaal Zangverbond, 206
 Vlaamse Concentratie, 206, 356
 Vlaamse Cultuurraad, 276
 Vlaamse Gemeenschap, 345-346, 432
 Vlaamse Katholieke Landsbond, 140
 Vlaamse Militanten Orde, 358
 Vlaamse Raad, 346, 373, 375
 Vlaamse Socialistische Partij, 108, 389
 Vlaamse SS, 212
 Vlaamse SS-Stormbrigade Langemarck, 213
 Vlaamse Televisiemaatschappij, 425
 Vlaamse Volksbeweging, 358, 361
 Volkenbond, 188-190, 217-218
 Volksbond, 118-119, 141, 163
 Volksfront, 194-195, 206, 217, 228
 Volksunie, 272, 356, 358
 Volksverbond, 77
 Voorlopig Bewind, 17, 41, 44
 Voorpost, 411
 Vooruit, 77, 112, 168, 379
 Vreemdelingenlegioen, 389
 Vrouwen Overleg Comité, 280
 Vrouwendagen, 280
 Vrouwengilden, 133, 164, 178
 Volksunie, 276-277, 358-359, 361, 365, 371-373, 377, 379, 401, 405, 410-411, 414
 W
 Waals Gewest, 313
 Waalse Raad, 381
 Waffen-SS, 212-213
 Wehrmacht, 211, 223
 Were Di, 358, 411
 Werkloosheidsfonds, 176
 Willemsfonds, 97-98, 172-173, 276, 356, 358
 Witte Brigade, 228
 Witte Brigade-Fidelio, 228-229
 Zal Wel Gaan, 't, 87
 Zivilverwaltung, 225
 Zwarte Brigade, 213